

אור החיים

עונג שבת

פרשת ויחי | מס' 12



מדוע יעקב אבינו פעם נקרא בשם 'יעקב' ופעם נקרא בשם 'ישראל'?

וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עָשָׂר שָׁנָה וַיְהִי יָמָיו יַעֲקֹב שְׁנַיִם חַיִּי שִׁבְעַת שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמָאתַיִם שָׁנָה:

שואל רבינו הקדוש מה הטעם שהכתוב קורא ליעקב אבינו בשם 'יעקב' ולא בשם 'ישראל' אחרי שאמר אליו ה' לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל, והרי כשנינה ה' לאברהם אבינו את שמו מ'אברם' ל'אברהם' הקפיד ה' שיקראו לו 'אברהם' כמבואר במסכת ברכות (יג.) שהקורא לו בשם 'אברם' עובר בעשה או בלאו, אולם אצל יעקב לא הקפיד ה' על שמו החדש 'ישראל' והקורא 'יעקב' לא עובר בעשה!?

ומתוך רבינו כי מפני שהשם 'יעקב' זה השם של נפשו הקבועה בו, וגם כשנוסף לו השם 'ישראל' לא מפני זה אבד שמו הראשון, ואין ראוי שיעקר שמו הראשון לחלוטין ואפשר להשתמש בשני שמותיו, אולם אצל אברהם אבינו גם שנשתנה שמו לעילוי לא נעקר ממנו שמו הראשון כי יש בכלל השם אברהם את השם 'אברם', ולכן ציווה ה' לקרות לו בתמידות אברהם.

ושואל רבינו הקדוש שמכל מקום עדיין יש לחקור מדוע יש זמנים שבחר ה' לקרותו בשם 'יעקב' ויש זמנים שקראו בשם 'ישראל'???

ומפרש רבינו שהשם 'ישראל' אשר נתאמן להשיג יעקב אבינו הוא בחינת קדושה עליונה יותר מהשם 'יעקב', והבחינה הגבוהה הזאת תמאס מהדאגה, העצבות והשפלות כי היא באה ממקום השמחה, המנוחה והגדולה.

ודומה לזה מצינו שביום שבת קודש ציווה ה' את בני ישראל שיהיה להם יום מנוחה, וזה מאותו הטעם שהנשמה היתרה שבאה לנו בשבת קודש היא באה ממקום עליון אשר הוא מקום השמחה, המנוחה והגדולה, לכן ציווה ה' להרחיק את היגון והכעס ולקרוא לשבת עונג.

ואילו הדברים עצמם שנאמרים ביעקב, שכשהתורה כינתה את שמו בשם 'ישראל', השם מראה שיעקב השיג את הנשמה העליונה שהיא בעלת שם 'ישראל', והנשמה העליונה הזאת נשארת בו כל עוד שהיה יעקב בשמחה, אך כשהיה יעקב אפילו קצת בעצבות יצאה ממנו אותה נשמה כמו שיוצאת הנשמה היתרה במוצאי שבת, ובאותו זמן הוא ייקרא בשם 'יעקב', והנשמה העליונה הייתה חוזרת אליו רק כשהיגון וחזיק את עצמו בשמחה כמו שבכל שבת באה הנשמה היתרה באמצעות ההכנה ליום השבת.

וזה הכלל שבכל מקום אשר הוא נקרא בשם 'יעקב' היתה לו איזה סיבה לעצבות ויגון.

ומאריך רבינו הקדוש להסביר את המקומות שנקרא בשם 'יעקב' ולחילופין בשם 'ישראל', ודוגמא לזה מביא רבינו שמצינו לאחר שהתבשר שיוסף חי נאמר 'וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם' ונחה עליו רוח ה', ותיכף אמר הכתוב 'וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנֵי חַי אֵלֶיךָ וְאֲרָאנוּ בְּטֶרֶם אָמוּת', ורק לאחר מכן כשהתבשר יעקב על ירדתו למצרים לגלות נקרא בשם 'יעקב'.

{ ויחי פרק מז פסוק כח }

'הערבות והנעימות האמיתית היא רק בעולם הבא'

יִשְׂשַׁכַּר חֲמֹר גֵּרִם רִבֵּץ בֵּין הַמְּשַׁפְּתִים: וַיֵּרָא מְנַחֵה כִּי טוֹב וְאֵת הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסַבָּל וַיְהִי לְמַס עֶבֶד:

רבינו הקדוש מסביר למה בני התורה חפצים בעמל התורה הרי יש בה עמל וקושי???

ומפרש כך, כשאדם מתבונן ומביט בכל ההנאות הגשמיות של העולם הזה, המאפשרות לו להרגיש ולחוש אותן, כגון: תאוות האכילה והשתיה, באמת אין העריבות שלהם צודקת מצד עצמה, אלא מצד שלגוף יש חוסר ולכן הוא רוצה להתמלאות על ידי אכילה ושתייה, וכך הטביע ה' באדם. ההוכחה לכך כי כאשר יהיה האדם שבע, לא רק שהוא לא ירצה את המאכל שהוא כל כך רצה והשתוקק כשהיה רעב אלא הוא אפילו ימאס בו, ועל כורחך שכל אכילתו ושתייתו הם מצד חסרון הגוף שהתמלא ולא מצד העריבות שלהם.

וכן בדבר שהוא במראית העין שיחשוק בו האדם, כאשר האדם יחקור טוב, הוא יראה שאותו יופי ונעימות אין בו ממשות, כי אם הוא יתבונן בבשר ובעור אשר מהם בנוי היופי והתואר שבאדם, יראה וישכיל שאין בהם נעימות מצד עצמם אלא כולם רק דמיון בעלמא.

אבל הטוב האמיתי שמצד עצמו, הוא טוב ונעימות המורגשים והצודקים והם שייכים רק לעולם העליון.

ועל פי זה מסביר רבינו הקדוש את הפסוק 'וַיֵּרָא מְנַחֵה כִּי טוֹב' שבני התורה שעמלים בה רואים את המנוחה הטובה והאמיתית שיש בעולם העליון, והם שוללים את הטוב הנדמה של העולם הזה. 'וְאֵת הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה' שהנעימות האמיתית היא בארץ העליונה שהוא בעולם הבא. 'וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסַבָּל' את צער העולם הזה. 'וַיְהִי לְמַס עֶבֶד' שבני התורה מפנים את עצמם מכל מנעמי העולם הזה בשביל לעבוד את ה', ועושים את עצמם כמס הניתן למלך, בזה שהם מתמסרים ונותנים את כל כולם בשביל לעבוד את עבודת הקודש, ואפילו שיש להם עמל וקושי, והמטרה היא כי הם רואים את העריבות והנעימות האמיתית שיש בעולם העליון.

ומסביר רבינו הקדוש שהכתוב מרמז לנו עוד באומרו 'וְיָהִי לְמַס עֵבֶד' שכל הנבראים יעבדו את בני התורה ויעלו מס לפרנסתם, וכמו שמצינו ליששכר עצמו שזבולון היה עובד עבורו ומפרנס אותו, וכן בכל דור ודור יש מצוה לפרנס ולכלכל את עמלי התורה.

{ ויחי פרק מט פסוקים יד-טו }

'על ידי עסק התורה מתקרבת הגאולה'

אִסְרֵי לִנְפֵן עֵירוּ וְלִשְׂרָקָה בְּנֵי אֲתָנוּ כְּפֶס בַּיִן לְבִשׁוֹ וּבְדָם עֲנָבִים סוּתוֹ:

רבינו הקדוש מבאר את הפסוק על פי דברי הזוהר הקדוש (זו"ח ח"א טו.) שבזמן הגאולה העתידה צריך שתהיה ביד עם ישראל את מצוות עסק התורה, ובלעדי זה הגאולה תתעכב מלבוא.

ולזה רומז הכתוב 'כְּפֶס בַּיִן לְבִשׁוֹ' שכוחו של מלך המשיח הוא על ידי שיתעסקו בתורה שנמשלה ל"יין" כמו שפירשו (במדב"ר ב ג) על הפסוק בשיר השירים 'הביאני אל בית היין' שנמשלה התורה ל"יין", ובאמצעות התורה יהיה מלבוש למלך המשיח, וזה הפירוש 'כְּפֶס בַּיִן לְבִשׁוֹ' שעל ידי הכיבוש וההתעסקות ביין התורה, יהיה מלבוש למלך המשיח להתגלות.

וממשיך הכתוב ורומז 'וּבְדָם עֲנָבִים סוּתוֹ' נתכוון לומר שאם יגיע זמן הגאולה ולא ימצא בעם ישראל את יין התורה, תהיה הגאולה באמצעות עול ותוקף הגלות, על ידי שהאומות יצירו ויציקו לעם ישראל. זה הפירוש 'וּבְדָם' שעל ידי הייסורים הנקראים 'דם' יזדככו הנפשות כמו שהם מזדככים על ידי התורה, אלא שהזיכוכ על ידי התורה הוא בקלות ונעימות, ועל ידי הייסורים הוא בסבל ועינוי, והפירוש 'עֲנָבִים' שבאמצעות הייסורים תיגמר הכנתם כגמר בשול פרי הגפן שהם הענבים, וגם הרמז בזה שלא ישלטו האומות בעם ישראל לשפוף הרבה דם אלא רק במעט מעם ישראל כענבים שהם גרגרים ולא באשכול או ענף או אילן שלם. והפירוש 'סוּתוֹ' שרמז בזה שסותו הוא במדרגה יותר פחותה מכסותו, שנאמר לגבי לבושו של מלך המשיח, דהיינו: 'סוּת' מלשון כיסוי הכרחי ומועט והכוונה בזה כי יהיה הפרש גדול בין אם תהיה הגאולה באמצעות התורה והמצוות שאז יתגלה משיח צדקינו על ידי מלבוש מלכות, לבין אם תהיה הגאולה באמצעות ייסורים שאז יבוא מלך המשיח בבחינת 'עני ורוכב על חמור'.

{ ויחי פרק מט פסוק יא }



ישועות בלימוד תורתנו של רבינו האור החיים: נגד כל הסיכויים!

לפני כמה שנים חשתי כאבים בשיניים והלכתי לרופא השיניים שלי, לאחר שעשה כמה בדיקות וצילומים הוא החליט להפנות אותי לרופא מומחה לטיפול שורש. הלכתי לאותו מומחה, הוא ביצע את הטיפול שורש ואמר לי שהוא רואה חלל מעל השן ולכן עלי להמשיך ולהיות במעקב כדי לראות שהמקום מתמלא בעצם על ידי ריפוי טבעי. לאחר כשנה הוא ראה שהשן נשארה באותו מצב ונראה שהחלל שנוותר שם לא מפריע ולכן שלח אותי למומחה אחר שיעשה לי ציפוי לשן. הגעתי למומחה, אבל בבדיקה אצלו הוא זיהה שמתחילה להתפתח צ'יסטה בחניכיים מעל השן, הוא אמר לי שצריך לעקור את השן הזאת ואפילו לכאורה את השן הסמוכה לה ולהסיר את הצ'יסטה והפנה אותי לבית החולים על מנת ששם יבצעו את הטיפול. הלכתי לבית החולים ושם בדק אותי רופא כירורג, הוא אישר שאכן קיימת שם צ'יסטה ואמר שעלי לקבוע תור לניתוח להוצאת הצ'יסטה, ואחרי שעשה בדיקה מסוימת הוא הרגיע אותי שאת השן הסמוכה לא נצטרך לעקור אך כמעט שלא השאיר לי מקום לתקווה לגבי השן שמתחת לצ'יסטה שאותה ודאי יצטרכו לעקור. הלכתי למזכירה לקבוע תור לניתוח והתור נקבע לעשרה חודשים מאוחר יותר.

אני משתדל ללמוד את תורת רבינו "האור החיים" הקדוש על הסדר וכן נוהג לפקוד את קברו מידי פעם. כמה ימים לאחר הבדיקה בהגיעי לציון הקדוש התפללתי על העניין וביקשתי מרבינו הקדוש שיעתיר בעדי שהניתוח יעבור בהצלחה ולא יעקרו את השן כלל. חזרתי למומחה שביצע את הטיפול שורש ולמעשה ליווה אותי בכל התהליך וסיפרתי לו מה שאמרו בבית החולים. הוא המליץ לי לקבל חוות דעת נוספת אצל מומחה כירורג פה ולסת. הלכתי בהמלצתו, הכירורג בדק אותי ואמר שאכן חייבים להוציא את הצ'יסטה בניתוח וככל הנראה לפי מצב השן במהלך הניתוח נאבד את השן. הוא גם הסביר לי את החשיבות לבצע את הניתוח בהקדם כי הצ'יסטה גדולה ועלול להיגרם נזק גדול יותר, חלילה, קבעתי אצלו תור לניתוח באופן פרטי. בנתיים המשכתי להתפלל שזכותו של רבינו "האור החיים" תהיה לי לישועה.

הגיע יום הניתוח, וברוך ה' הניתוח עבר בהצלחה, הרופא הוציא את הצ'יסטה, אבל השן נשארה במקומה. הרופא לא האמין למראה עיניו. הוא בדק שוב ושוב שאכן השן נשארה במקומה. הרופא שאינו שומר תורה ומצוות התבטא ואמר: "היה לך מזל גדול שהשן נשארה במקומה, כי בהתחשב בגודל הצ'יסטה, במיקום שלה וכן במצב השן לא היה לה סיכוי". אני בליבי ידעתי שזכותו של רבינו "האור החיים" הקדוש היא שעמדה לי. לאחר הניתוח ביצעתי עוד בדיקות מעקב ובכולם נראה שאכן השן נשארה יציבה במקומה ולמעשה ניצלה. כמובן שעליתי שוב להר הזיתים להודות על ציונו של רבינו חיים בן עטר זצוק"ל.

{ סיפורי ישועות שהגיעו למערכת }

הודעה חשובה! דרושים מפיצים לעלון לכל חלקי הארץ, לפרטים: 052-7149157

העלון מוקדש-לרפואת שמעון בן ספיר שרה, ספיר שרה בת נגיה, אברהם בן מרים, חנה בת נרציה, מיכאל בן ברוריה שרה, שמעון בן לבנה, שירה בת ספיר שרה, אלישבע בת אביגיל, מרים בת גלדים, צביקה בן מרים, דוד בן נרציה, יצחק בן רחל, אסתר בת עיזה, אילנית בת תמר, תמר בת חנום, מעיין בת אפרת רחל, שלמה בן רויטל, מיכל בת יפה, אביגיל בת מיכל, מיכאל בן מיכל ומשפחתם. ליוזג הנון ישראל בת נגיה, אפרת בת תמר, יעקב חיים בן יעל, יפית נועה בת יעל, ישראל בן יעל, שמעון בן צילה. להצלחה בכל ליהודה אילה אהרון שמעון ותמר- עובדיה, יוחאי בן שושנה, אורית צביה בת דבורה, יצחק בן אוסנת, יוסף נעים וכל בני ביתו, ניר בן ענת ענת וכל בני ביתו, זכריה בן שרה ובני ביתו. לע"ג הרב שמעון בן אסתר זצ"ל, חיים יעיש בן עישה, מרים בת מוול מסעודה, נרציה בת רחל, סמדר שמחה בת רות, אילנה בת רינה, מיה בת שושנה, ינאל בן שמחה, חיה בת נגיה, יהזקאל בן מרים, יוסף בן מסעודה, דניאל בן רחל, ליאורה בת רחל, משה בן עליזה.

קח לך זכות בהפצת תורתנו של

האור החיים הקדוש

052-7149157

לקבלת העלון במייל:

oh613000@gmail.com

תרצה לפתוח שיעור "אור החיים" בישיבתך?

נשמח לסייע לך: 052-7636252

